

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē sundarakāṇḍē

॥ saptaṣaṣṭitamah sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptaśaṣṭitamah sargah ॥

hanumatā śrīrāmaṃ prati sītāsandēśasya śrāvaṇam
ēvamuktastu hanumān
rāghavēṇa mahātmanā |
sītāyā bhāṣitaṃ sarvaṃ
nyavēdayata rāghavē || 5.67.1 ||

idamuktavatī dēvī
jānakī puruṣarṣabha |
pūrvavṛttamabhijñānaṃ
citrakūṭē yathātatham || 5.67.2 ||

sukhasuptā tvayā sārdhaṃ
jānakī pūrvamutthitā |
vāyasaḥ sahasōtpatya
vidadāra stanāntaram || 5.67.3 ||

paryāyēṇa ca suptastvaṃ
dēvyāṅkē bharatāgraja |
punaśca kila pakṣī sa
dēvyā janayati vyathā || 5.67.4 ||

tataḥ punarupāgamya
 vidadāra bhṛśaṃ kila |
 tatastvaṃ bōdhitastasyāḥ
 śōṇitēna samukṣitaḥ || 5.67.5 ||

vāyasēna ca tēnaivaṃ
 satataṃ bādhyamānayaḥ |
 bōdhitāḥ kila dēvyā tvam
 sukhasuptaḥ parantapa || 5.67.6 ||

tāṃ ca drṣṭvā mahābāhō
 dāritāṃ ca stanāntarē |
 āśīviṣa iva kruddha -
 statō vākyam tvamūcivān || 5.67.7 ||

nakhāgraiḥ kēna tē bhīru
 dāritaṃ vai stanāntaram |
 kaḥ krīḍati sarōṣēṇa
 pañcavaktrēṇa bhōginā || 5.67.8 ||

nirīkṣamāṇaḥ sahasā
 vāyasaṃ samudaikṣathāḥ |
 nakhaiḥ sarudhiraistīkṣṇai -
 stāmēvābhimukhaṃ sthitam || 5.67.9 ||

sutaḥ kila sa śakrasya
 vāyasaḥ patatāṃ varaḥ |
 dharāntaragataḥ śīghraṃ
 pavanasya gatau samaḥ || 5.67.10 ||

tatastasmin mahābāhō
 kōpasamvartitēkṣaṇaḥ |
 vāyasē tvaṃ vyadhāḥ krūrāṃ
 matiṃ matimatāṃ vara || 5.67.11 ||

sa darbhasamstarād grhya
 brahmāstrēṇa nyayōjayah |
 sa dīpta iva kālāgni -
 rjajvālābhimukhaṃ khagam || 5.67.12 ||

sa tvaṃ pradīptaṃ cikṣēpa
 darbhaṃ taṃ vāyasaṃ prati |
 tatastu vāyasaṃ dīptaḥ
 sa darbhō'nujagāma ha || 5.67.13 ||

bhītaiśca samparityaktaḥ
 suraiḥ sarvaiśca vāyasaḥ |
 trīn lōkān samparikramya
 trātāraṃ nādhigacchati || 5.67.14 ||

punarapyāgatastatra
 tvatsakāśamarindama |
 tvaṃ taṃ nipatitaṃ bhūmau
 śaraṇyaḥ śaraṇāgatam || 5.67.15 ||

vadhārhamapi kākutstha
 kṛpayā paripālayaḥ |
 mōghamastraṃ na śakyaṃ tu
 kartumityēva rāghava || 5.67.16 ||

bhavāṃstasyākṣi kākasya
 hinasti sma sa dakṣiṇam |
 rāma tvāṃ sa namaskṛtya
 rājñō daśarathasya ca || 5.67.17 ||

viśṛṣṭastu tadā kākah
 pratipēdē svamālayam |
 ēvamastravidāṃ śrēṣṭhaḥ
 sattvavāñchīlavānapi || 5.67.18 ||

kimarthamastraṃ rakṣaḥ su
 na yōjayasi rāghava |
 na dānavā na gandharvā
 nāsurā na marudgaṇāḥ || 5.67.19 ||

tava rāma raṇē śaktā -
 stathā pratisamāsitum |
 tava vīryavataḥ kaści -
 nmayi yadyasti sambhramaḥ || 5.67.20 ||

kṣipraṃ suniśitairbāṇai -
 rhanyatāṃ yudhi rāvaṇaḥ |
 bhrāturādēśamājñāya
 lakṣmaṇō vā parantapaḥ || 5.67.21 ||

sa kimarthaṃ naravarō
 na mām rakṣati rāghavaḥ |
 śaktau tau puruṣavyāghrau
 vāyvagnisamatējasau || 5.67.22 ||

surāṇāmapi durdharṣau
 kimartham māmupēkṣataḥ |
 mamaiva duṣkṛtaṁ kiñci -
 nmahadasti na saṁśayaḥ || 5.67.23 ||

samarthau sahitaḥ yanmām
 na rakṣētē parantapau |
 vaidēhyā vacanam śrutvā
 karuṇam sādhubhāṣitam || 5.67.24 ||

punarapyahamāryām tā -
 midam vacanamabruvam |
 tvacchōkavimukhō rāmō
 dēvi satyēna tē śapē || 5.67.25 ||

rāmē duḥkhābhībhūtē ca
 lakṣmaṇaḥ paritapyatē |
 kathañcid bhavatī drṣṭā
 na kālāḥ pariśōcitum || 5.67.26 ||

asmin muhūrtē duḥkhānā -
 mantaṁ drakṣyasi bhāmini |
 tāvubhau naraśārdūlau
 rājaputraḥ parantapau || 5.67.27 ||

tvaddarśanakṛtōtsāhau
 laṅkāṁ bhasmīkariṣyataḥ |
 hatvā ca samarē raudraṁ
 rāvaṇam sahabāndhavam || 5.67.28 ||

rāghavastvāṃ varārōhē
 svapurīm nayitā dhruvam |
 yat tu rāmō vijānīyā -
 dabhiññānāmaninditē || 5.67.29 ||

prītisañjananaṃ tasya
 pradātum tat tvamarhasi |
 sābhivīkṣya diśaḥ sarvā
 vēṇyudgrathanamuttamam || 5.67.30 ||

muktvā vastrād dadau mahyaṃ
 maṇimētaṃ mahābala |
 pratigrhya maṇim dōrbhyaṃ
 tava hētō raghupriya || 5.67.31 ||

śirasā sampraṇamyainā -
 mahamāgamanē tvarē |
 gamanē ca kṛtōtsāha -
 mavēkṣya varavarṇinī || 5.67.32 ||

vivardhamānaṃ ca hi mā -
 movāca janakātmajā |
 aśrupūrṇamukhī dīnā
 bāṣpagadgadabhāṣiṇī || 5.67.33 ||

mamōtpatanasambhrāntā
 śōkavēgasamāhatā |
 māmuvāca tataḥ sītā
 sabhāgyō'si mahākapē || 5.67.34 ||

yad drakṣyasi mahābāhum
 rāmaṃ kamalalōcanam |
 lakṣmaṇaṃ ca mahābāhum
 dēvaraṃ mē yaśasvinam || 5.67.35 ||

sītayāpyēvamuktō'ha -
 mabruvaṃ maithilīm tathā |
 prṣṭhamārōha mē dēvi
 kṣipraṃ janakanandini || 5.67.36 ||

yāvattē darśayāmyadya
 sasugrīvaṃ salakṣmaṇam |
 rāghavaṃ ca mahābhāgē
 bhartāramasitēkṣaṇē || 5.67.37 ||

sābravīnmāṃ tatō dēvī
 naiṣa dharmō mahākapē |
 yattē prṣṭhaṃ siṣēvē'haṃ
 svavaśā haripuṅgava || 5.67.38 ||

purā ca yadahaṃ vīra
 sprṣṭā gātrēṣu rakṣasā |
 tatrāhaṃ kiṃ kariṣyāmi
 kālēnōpanipīḍitā || 5.67.39 ||

gaccha tvaṃ kapiśārdūla
 yatra tau nṛpatēḥ sutau |
 ityēvaṃ sā samābhāṣya
 bhūyaḥ sandēṣṭumāsthita || 5.67.40 ||

hanūman siṃhasaṅkāśau
 tāvubhau rāmalakṣmaṇau |
 sugrīvaṃ ca sahāmātyaṃ
 sarvān brūyā anāmayam || 5.67.41 ||

yathā ca sa mahābāhu -
 rmāṃ tārāyati rāghavaḥ |
 asmād duḥkhāmbusaṃrōdhāt
 tat tvamākhyātumarhasi || 5.67.42 ||

idaṃ ca tīvraṃ mama śōkavēgaṃ
 rakṣōbhirēbhiḥ paribhartsanaṃ ca |
 brūyāstu rāmasya gataḥ samīpaṃ
 śivaśca tē'dhvāstu haripravīra || 5.67.43 ||

ētat tavāryā nṛpa saṃyatā sā
 sītā vacaḥ prāha viśādapūrvam |
 ētacca buddhvā gaditaṃ yathā tvaṃ
 śraddhatsva sītāṃ kuśalāṃ samagrām || 5.67.44 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmikīye ādikāvyē
 sundarakāṇḍe saptaśaṣṭitamaḥ sargaḥ ||